

HØRING AV FORSLAG TIL FORVALTNINGSTILTAK I TURISTFISKE.

Keno Ferter, Otte Bjelland, Merete Vik Ottesen, Sofie Gundersen, Kjell Nedreaas & Jon Helge Vølstad

**Havforskningsinstituttet
2025**

Vi viser til høringsnotat «Høring av forslag til forvaltningstiltak i turistfiske» som ble publisert av Fiskeridirektoratet i januar 2025.

Høringsnotatet er i hovedsak basert på arbeidsgrupperapporten «Gjennomgang av turistfiske i sjø og forslag til forvaltningstiltak» som ble publisert 30. august 2024.

I arbeidsgrupperapporten påpeker Fiskeridirektoratet at *«det er fiskeriforvaltningens ansvar å ha en mest mulig kunnskapsbasert forvaltning som sikrer høstingskraftige bestander over tid.»* Dette er et viktig grunnprinsipp i norsk fiskeriforvaltning.

Flere av de foreslåtte tiltakene vil gi myndighetene bedre kontrollverktøy (for eksempel innfrysingsforbud og standardisert utførselsdokumentasjon), som trolig vil føre til mindre usikkerhet i fangstestimater (som følge av udokumentert fangst og utførsel). Samtidig påpeker Havforskningsinstituttet at noen av de foreslåtte tiltak mangler konsekvens- og effektivitetsutredninger – det er altså ikke vurdert om de kan få utilsiktede og/eller negative biologiske eller samfunnsøkonomiske konsekvenser (Grati et al., 2024).

Noen konklusjoner i arbeidsgrupperapporten som høringsnotatet baserer seg på er heller ikke basert på vitenskapelige metoder. Dette gjelder for eksempel beregningen av uer-fangster i Andfjorden som er basert på rapporterte tall for fangst per båt fra en enkel turistfiskebedrift oppskalert til alle registrerte båter for alle bedrifter i området. Ved flere anledninger i prosessen har Havforskningsinstituttet påpekt at dette er en metode som gir systematiske feil som ikke kan kvantifiseres.

Vi kommenterer her noen av de foreslåtte endringene nevnt i kapittel 3 og 5 i høringsnotatet, som også er i tråd med det Fiskeridirektoratet har bedt om i denne omgangen.

Utførselskvoten reduseres fra 18 til 10 kg fisk/fiskevarer to ganger pr. år, og innføring av en aldersgrense på 12 år for rett til utførselskvote

Dette forslaget er utvilsomt den største foreslåtte endringen, men Havforskningsinstituttet er ikke kjent med konsekvensutredning av denne endringen. En tydelig målsetning for tiltaket og konsekvensutredning av biologiske og samfunnsøkonomiske konsekvenser er nødvendig for å sikre en bærekraftig og kunnskapsbasert forvaltning av turistfiskerieringen (Grati et al., 2024).

Havforskningsinstituttet har gjennom egne studier funnet at fritidsfiske, inkludert turistfiskerieringen, kan stå for en svært varierende andel av totalfangsten i kystsonen. Ferter m. fl. (2023) beregnet at torskefangsten med stang tatt av fritidsfiskere, inkludert turistfiskerieringen, i Hordaland var minst like stor som den kommersielle fangsten innenfor 12 nautiske mil i 2018/2019. I Troms derimot sto fritidsfiskere, inkludert turistfiskerieringen, med stang for anslagsvis 10 prosent av den totale torskefangsten innenfor 12 nautiske mil.

Sammenlignet med fritidsfiske med stang av fastboende, viser våre beregninger at turistfiske næringen står for anslagsvis 40 prosent av torskefangstene med stang i både Hordaland og Troms. Undersøkelsene våre viser at det relative beskatningstrykket fra fritidsfiske, inkludert turistfiske næringen, varierer mye mellom regioner, og er generelt større i sør enn i nord (Ferter m. fl. 2023). En generell reduksjon i utførselskvote som gjelder hele landet og alle fiskearter virker derfor lite hensiktsmessig uten konsekvensutredning. Det finnes andre, mer artsspesifikke tiltak som for eksempel en besittelsesgrense («bag limit»), fredningstider, og minste- og maksimumsreguleringer som er brukt i andre land om målet er å få ned beskatningstrykket for bestemte arter i bestemte områder (Haase et al., 2022).

En generell reduksjon i utførselskvoten fra 18 til 10 kg kan ha utilsiktede konsekvenser, som for eksempel økt «high-grading» (at man kaster en fisk med lav verdi til fordel for å fiske videre etter mer verdifulle arter), og endringer i fang-og-slipp-adferd (for eksempel økning i selektiv høsting med utkast av fisk som ikke overlever utslipp).

Rapporteringskravet innskjerpes, ved at det endres fra «løpende» til «daglig» rapportering av fangst

Både registeret over turistfiskevirksomheter og fangstrapporteringen fra turistfiskevirksomheter er per i dag mangelfull (Kregnes et al., 2021). I denne sammenhengen viser Havforskningsinstituttet til sine tidligere høringssvar om obligatorisk fangstrapportering. Her heter det at «*erfaringer fra en studie i 2009 har vist at det er stor variasjon i kvaliteten av fangstrapporter fra turistfiskevirksomheter, og man må ha en veldig god oppfølging for å få inn fangstrapporter av høy kvalitet (Vølstad et al., 2011)*» og «*Havforskningsinstituttet anbefaler at et slikt rapporteringssystem testes grundig gjennom et representativt utvalg av bedrifter før det blir innført for alle virksomheter.*» (Havforskningsinstituttet, 2016).

Fiskeridirektoratet ønsker en presisering av regelverket ved å endre ordlyden i §3 i forskrift 5. juli 2017 nr. 1141 om turistfiskevirksomheter fra «løpende» til «daglig».

Havforskningsinstituttet påpeker at §2 i forskrift 1. januar 2018 nr. 2445 om rapportering av fangster fra turistfiskevirksomheter allerede regulerer at fangsten skal «*rapporteres som antall fisk per art, per fartøy og per fisketur fordelt på fangstdato*».

En presisering fra "løpende" til "daglig" kan skape forvirring slik at fangsten eventuelt rapporteres per dag og ikke per fisketur.

Havforskningsinstituttet foreslår derfor at fangsten heller skal rapporteres «*innen 24 timer etter avsluttet fisketur*».

Havforskningsinstituttet påpeker at den foreslåtte endringen i seg selv sannsynligvis ikke vil føre til en betydelig bedring i datakvalitet, og at andre grep er nødvendige, som for eksempel en kvalitetssikring av selve registeret over turistfiskevirksomheter og av fangstrapporteringen.

Referanser

- Ferter, K., Otterå, H., Christman, M., Kleiven, A. R., Weltersbach, M. S., Gundersen, S., Djønnne, C., et al. 2023. Integrating complementary survey methods to estimate catches in Norway's complex marine recreational hook-and-line fishery. *ICES Journal of Marine Science*.
- Grati, F., Hyder, K., Mugerza, E., Arlinghaus, R., Baudrier, J., Bell, B., Bolognini, L., et al. 2024. Effective governance of marine recreational fisheries in Europe is needed to maximize the societal benefits of its fisheries. *ICES Journal of Marine Science*, 82.
- Haase, K., Weltersbach, M. S., Lewin, W.-C., Zimmermann, C., and Strehlow, H. V. 2022. Potential effects of management options on marine recreational fisheries – the example of the western Baltic cod fishery. *ICES Journal of Marine Science*.
- Havforskningsinstituttet 2016. HØRINGSSVAR FORSLAG TIL ENDRINGER I HAVRESSURSLOVEN §22 OM SPORTS- OG REKREASJONSFISKE OG TIL NY FORSKRIFT OM TURISTFISKEVIRKSOMHETER. Høringssvar til Nærings- og fiskeridepartement: 3.
- Kregnes, I. K., Kolding, J., and Ferter, K. 2021. En kritisk gjennomgang av fangstrapperingen fra turistfiskebedrifter. Rapport skrevet for BIO299 «Forskningspraksis i biologi» ved Universitetet i Bergen: 12.
- Vølstad, J. H., Korsbrekke, K., Nedreaas, K., Nilsen, M., Nilsson, G. N., Pennington, M., Subbey, S., et al. 2011. Probability-based surveying using self-sampling to estimate catch and effort in Norway's coastal tourist fishery. *ICES Journal of Marine Science*, 68: 1785-1791.